

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
30 maart 2021

Ons kenmerk
PZH-2021-771140673
DOS-2017-0009702

Bijlagen
3

Aan Provinciale Staten

Onderwerp
Voedselverspilling. Resultaten verkenning en
vervolgstappen

Geachte Statenleden,

Bij deze willen wij u graag informeren over de voortgang op het onderwerp voedselverspilling. Wij bieden u hierbij nogmaals de verkenning voedselverspilling Zuid-Holland aan, alsmede de eindrapportage van de kwartiermakersfase op dit onderwerp en brengen u op de hoogte over de vervolgstappen.

Aanleiding en voorgeschiedenis

In de Algemene Statencommissie van 5 december 2018 over het Omgevingsbeleid heeft gedeputeerde Bom-Lemstra toegezegd om met een voorstel te komen over de provinciale inzet op het thema 'voedselverspilling'. Daarop is eind 2019 vanuit de opgaven Greenports, Duurzame Landbouw en Circulair Zuid-Holland een opdracht verleend aan Bureau &Flux om een verkenning uit te voeren naar verspilling in voedselketens in Zuid-Holland en mogelijk handelingsperspectief voor de provincie. Tijdens de commissievergadering KNM van 17 juni j.l. is de verkenning voedselverspilling met u behandeld. Wij lichten de resultaten van de verkenning in deze brief nogmaals kort toe.

Als uitkomst van de verkenning is een kwartiermaker aangesteld die in de periode september 2020 – april 2021 samen met bedrijven en andere organisaties en overheden gezamenlijke ambities en kansrijke projecten heeft geformuleerd.

In diezelfde periode voorafgaand aan de KNM-commissie brak ook de corona-crisis uit en in dat licht hebben Provinciale Staten op 22 april 2020 de motie 919 'Let een beetje op elkaar' ingediend waarin Provinciale Staten de provincie oproepen de Groente en Fruitbrigade te ondersteunen die er aan bij draagt dat gezonde voedseloverschotten terecht komen bij voedselbanken. Als antwoord hebben wij u mee gegeven dat voor de middellange termijn de kwartiermaker sociaal-maatschappelijke initiatieven zoals de Groente en Fruitbrigade zal betrekken in het vinden van structurele oplossingen en nieuwe samenwerkingen. Voor een oplossing op de korte termijn heeft de provincie de Groente- en Fruitbrigade met een bijdrage van

50.000 EUR gesteund in haar ambities een nieuwe locatie te openen op de Dutch Fresh Port (DFP). Naar aanleiding van deze steun is een aantal bedrijven van de DFP gestart met levering van voedseloverschotten, waarmee in Q4 2020 aanvullend volume van 99 ton groente en fruit ten behoeve van de voedselbanken is gerealiseerd.

In het kader van de coronacrisis heeft de provincie tevens de “Aardappelberg-actie” ondersteund naar aanleiding van het overschot aan frietaardappelen, waarbij ook 15.000 kilo gedoneerd is aan de voedselbanken.

Stand van zaken en resultaten

A. Conclusies verkenning voedselverspilling Zuid-Holland (Rapport NFlux)

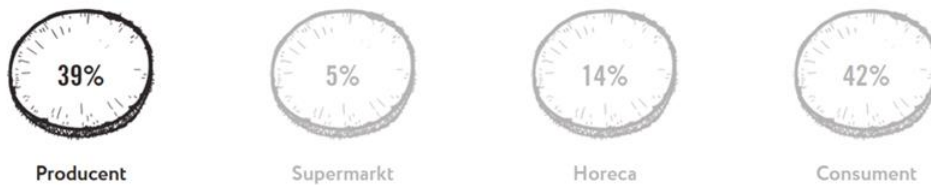
In Zuid-Holland consumeren de 1,6 miljoen huishoudens per jaar circa 1,3 miljoen ton voedsel. Dat komt per persoon grofweg overeen met 368 kg voedsel per jaar. Van het voedsel blijft ongeveer 19 kg onvermijdelijk afval over (schillen etc.), maar er wordt ook zo'n 47 kg voedsel verspild. Voor Zuid-Holland als geheel gaat het om ongeveer 230 miljoen kilo per jaar, ofwel 20% van de totale organische reststromen in de gehele provincie. (bron: *Metabolic*, 2018)

Jaarlijks wordt in Nederland per persoon 150 euro aan goed voedsel weggegooid. Dat is ongeveer een tiende van wat de gemiddelde Nederlander aan voeding uitgeeft, ofwel meer dan een maand aan eten gaat de prullenbak in. Voor heel Zuid-Holland wordt er jaarlijks door consumenten voor 540 miljoen euro aan voedsel weggegooid. (Bron: *ABN AMRO*, 2019)

In het Klimaatakkoord en Grondstoffen akkoord, alsmede de Transitieagenda Biomassa (Groene grondstoffen) & Voedsel, is het tegengaan van voedselverspilling en het veranderen van consumptiegedrag opgenomen. De ambitie om de voedselverspilling in 2030 te halveren kan voor heel Nederland leiden tot een reductie van circa 2,8 Mton CO₂ emissie. Zouden we in Zuid-Holland de voedselverspilling kunnen halveren, dan kunnen we 601.200.000 kg CO₂ (0,6 megaton) besparen.

Het tegengaan van voedselverspilling draagt bij aan de provinciale opgaven, zoals Landbouw, Tuinbouw en Circulair Zuid-Holland. En de provincie Zuid-Holland kan naar verwachting een bijdrage leveren aan het reduceren van voedselverspilling. De aanwezigheid van zowel omvangrijke voedselproductie, de Rotterdamse haven met veel import van voedsel en voedingsstoffen én een groot aantal inwoners biedt kansen om vraag en aanbod in de keten (beter) op elkaar aan te laten sluiten en verspilling te minimaliseren. Dit geeft vervolgens mogelijkheden voor reductie van CO₂ uitstoot en winst op het gebied van gezondheid.

Gekozen is voor een focus in het verkennend onderzoek op het begin van de keten (importstromen, boeren, telers, fabrieken, productverpakkers en tussenhandelaren). De invloed van de provincie aan het eind van de keten, richting consumenten, is gering ten opzichte van initiatieven van Rijk en gemeentes, terwijl Zuid-Holland juist een grote vertegenwoordiging heeft van grootschalige productie- en handelsbedrijven. Dit deel van de keten is ook wat onderbelicht in de bestaande initiatieven en aanpakken.

Verspilling in de voedselketen

In onze provincie zijn een aantal voedselketens voor een groot deel vertegenwoordigd, zoals de glastuinbouw-groenten, fruit-import, vis, aardappelen, suikerbieten en zuivel. In elk van de voedselketens liggen kansen om de verspilling te reduceren en reststromen optimaal te gebruiken en te verwaarden. De grootste kansen liggen in de glastuinbouw-groenten en fruit, vanwege de kwetsbaarheid van deze producten. Het verkennend onderzoek voedselverspilling schetst mogelijkheden voor de provincie om een rol te nemen in het terugdringen van voedselverspilling in het eerste deel van de keten in Zuid-Holland. De provincie kan volgens de rapportage, als relatief onpartijdige partij, de verschillende partijen in de keten verbinden, uitdagen en helpen. De rol voor de provincie daarin kan op verschillende manieren opgevat worden.

- Verbinden en agenderen: het actief communiceren van de uitkomsten van dit rapport met belangrijke ketenpartijen in Zuid-Holland.
- Stimuleren en uitdagen: externe creativiteit kan de kansen in beeld brengen en de partijen uitdagen daarop te acteren (challenges, of start-ups)
- Faciliteren van transparante informatie: transparantie in de keten organiseren, bijvoorbeeld door een database over reststromen te ontwikkelen en beheren
- Sturingsinstrumentarium ontwikkelen en inzetten. Bijvoorbeeld een benchmark met de keten ontwikkelen over de hoeveelheid reductie van voedselverspilling

Naar aanleiding van de verkenning voedselverspilling Zuid-Holland hebben GS per september 2020 een kwartiermaker voedselverspilling aangesteld. De kwartiermakersfase liep tot april 2021.

B. Resultaten kwartiermakersfase voedselverspilling

In opdracht van provincie Zuid-Holland en in samenwerking met de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling (STV) is de kwartiermaker voedselverspilling in september 2020 gestart. Als provincie hebben we hiermee de eerste stap gezet, met als insteek dat Voedselverspilling als thema verder wordt geagendeerd en ingevuld door de markt en de provincie als partner in het netwerk haar bijdrage kan leveren. De focus lag op het verminderen van voedselverspilling en het (hoogwaardig) verwaarden van neven- en reststromen in het eerste deel van de keten (productie, verwerking, handel, transport en logistiek) in de provincie Zuid-Holland. De kwartiermaker werkte deels vanuit de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling, waar de provincie Zuid-Holland tevens toegetreden is als stakeholder.

De concrete resultaten van de opdracht zijn:

1. Er is inzicht verkregen in de keten, kansen en knelpunten (verkenning en analyse) door middel van ruim 40 gesprekken door de kwartiermaker met bedrijven aan de voorkant van de keten.
2. Het netwerk is verdiept, verbreed en geactiveerd. Partijen hebben elkaar gevonden dankzij de verbinding die de kwartiermaker tot stand heeft gebracht. Het onderwerp voedselverspilling is als gevolg hiervan opgenomen in het Innovatiepact van de Greenport West-Holland, dat op 12 februari j.l. door ruim 50 partners, waaronder de provincie Zuid-Holland, is ondertekend. Het Innovatiepact neemt de verkenning van de kwartiermaker als uitgangspunt en gaat verder op deze ingeslagen weg. Daarnaast legt het de verbinding met de andere thema's, zoals het Plastics programma en de Circulaire Metropool.
3. Er is een begin gemaakt met het formuleren van gezamenlijke ambities in clusters en netwerken, op het niveau van de keten.
4. Er zijn kansrijke, gezamenlijke projecten geformuleerd, waarbij partijen starten met verkennen van de samenwerking op het gebied van voorkomen van voedselverspilling. Bijvoorbeeld op de Dutch Fresh Port, waar de ondernemers zich inzetten voor de ontwikkeling van Dutch Fresh Port tot de meest duurzame en innovatieve agro-logistieke hub. Inzet op het verminderen van reststromen aan de voorkant en een betere benutting van de reststromen aan de achterkant, heeft door de gigantische volumes aan groente en fruit die door Dutch Fresh Port heengaan, een enorme impact. Doel van deze activiteit is het vormen van een coalitie en het aanjagen van een project om een gezamenlijke ambitie uit te dragen. Men verkent de mogelijkheden voor een fysieke 'hub' en digitale marktplaats waar verschillende partijen samen gaan werken aan het benutten van reststromen, vergelijkbaar met de Verspillingsfabriek in Veghel of het Food Rescue Center (InstockMarket) in Amsterdam. In dit plan is naast de AGF-bedrijven ook een grote rol weggelegd voor sociaal-maatschappelijke initiatieven zoals de Groente & Fruitbrigade en de voedselbanken, het onderwijs en startups en scale-ups die interesse hebben in het 'redden van voedsel' en het verwaarden van reststromen bestemd voor de voedselketen.
5. Omdat de kwartiermaker in gezamenlijke opdracht werkt met de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling is er synergie gecreëerd met het netwerk, de projecten en initiatieven van de Stichting, zoals het inzichtelijk en openbaar maken van data over verspilling door bedrijven. Bovendien is de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling partner geworden van het Innovatiepact Greenport West-Holland

De provincie Zuid-Holland heeft met de inzet van de kwartiermaker een impuls gegeven aan de aanpak voor het tegengaan van voedselverspilling. Deze eerste belangrijke stap heeft geleid tot een positief geluid bij de bedrijven en organisaties die actief zijn aan de voorkant van de keten: telers, agrariërs, handels- en logistieke bedrijven en bedrijven waar voedsel wordt verwerkt. Er is sprake van een toenemende bereidheid om aan de slag te gaan met het verminderen en tegengaan van voedselverspilling. We kunnen stellen dat de betrokken partijen zich meer bewust zijn van het probleem omtrent voedselverspilling, bereid zijn inzicht te krijgen in reststromen en verspilling in hun eigen bedrijf, actie willen ondernemen en hierbij het belang zien van keten- en/of clustersamenwerking.

Vervolgstappen

Het onderwerp voedselverspilling is in de afgelopen periode succesvol onder de aandacht gebracht in het netwerk in de voedselketen in onze regio. Vanuit het netwerk staan organisaties op om dit verder te brengen. Een voorbeeld is het Innovatiepact van de Greenport West-Holland, waar het thema al heel concreet is ingebed en waar de activiteiten van de kwartiermaker, voor zover het de tuinbouwketen betreft met ruimte tot verbreding, een vervolg krijgen. Onder andere concreet in de ambities van de partijen rondom de Dutch Fresh Port. De provincie Zuid-Holland is partner van het Innovatiepact en zal haar netwerk en haar instrumenten vanuit de opgaven Greenports en Circulair Zuid-Holland hier voor inzetten. Voor wat betreft akkerbouw heeft het thema voedselverspilling ook de aandacht van een aantal partijen, waaronder de gemeente Hoeksche Waard, maar moet de inbedding in bijvoorbeeld de Regiodeal Zuid Westelijke Delta nog verder geconcretiseerd worden. Wij zullen de resultaten van de verkenning van de kwartiermaker delen in onze netwerken, waaronder de Voedsel families. Ook zal de Stichting Samen Tegen Voedselverspilling aandacht geven aan de opvolging.

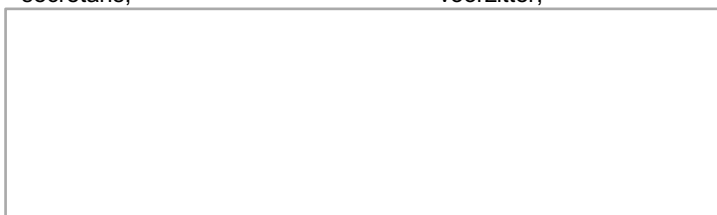
Wij stellen voor om het onderwerp voedselverspilling mee te nemen als bouwsteen in de ontwikkeling van een integraal voedselperspectief in Zuid-Holland. Ook over dit bredere voedselperspectief ontvangt u binnenkort een brief in de aanloop naar de commissie KNM in juni. Op dit moment is voedselverspilling onderdeel van de verschillende opgaven waar het de meeste raakvlakken mee heeft: Circulair Zuid-Holland, Landbouw en Tuinbouw. Wij zullen hierbij de richting volgen die we al ingezet hebben: het inzetten van ons netwerk en eventueel financiële middelen die dekking vinden in de budgetten behorend bij de genoemde opgaven, om zo de beweging op gang te houden en verbinding te organiseren.

Ook zullen we binnen onze eigen provinciale organisatie de inspanningen om voedselverspilling te reduceren blijven continueren, zodra het bedrijfsrestaurant en de vergaderlunches weer worden opgestart.

Graag gaan we met u in de commissievergadering in gesprek over de rol van de provincie.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Rapportage kwartiermaker voedselverspilling (maart 2021)
- Rapportage verkenning voedselverspilling door Nflux (maart 2020)
- Eigen aanpak voedselverspilling Provincie Zuid-Holland (mei 2020)